

Protokół

29. posiedzenia 4. sesyi IV. peryodu Sejmu galicyjskiego
z dnia 24. października 1881.

Początek o godzinie 10 $\frac{1}{2}$, przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zyblikiewicz.

Sekretarze: pp. Jasiński Józef, Czaykowski Alfons, Turzański, Jan hr. Stadnicki.

Obeecných posłów 117.

Ze strony c. k. Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski.

Marszałek otwiera posiedzenie i oznajmia, że protokół z 27. posiedzenia jest przyjęty, gdyż nie wniesiono przeciw niemu zarzutów, protokół zaś z 28. posiedzenia jest w kancelaryi sejmowej do przejrzenia złożony.

Sekretarz Józef Jasiński czyta: spis petycyj wniesionych do Wysokiego Sejmu krajowego po dzień 24. października 1881.

666. Rada szkolna w Narolu, przez p. Turzańskiego, o przeniesienie tamtejszej szkoły z IV. do III. klasy szkół.

667. Jakiewicz Jan, przez p. Krukowieckiego, o przyjęcie jego brata Władysława do zakładu Kulparkowskiego.

668. Neronowicz Aleksander, przez p. Gorajskiego, o wypłatę zaległych procentów od obligów dawnego długu Państwa.

669. Dosińczuk Teodor, przez p. Potockiego, żali się powtórnie na starostwo Podhajeckie z powodu nadsyłania nań rewizyi.

670. Gminy pow. Ropezyckiego, przez p. Michałowskiego, o subwencyę na oszutrowanie drogi Sędziszowskiej.

671. Medwetzky Józef, nauczyciel, przez p. Buchwalda o zapomogę.

Petycye te odesłano stosownie do uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 21. października 1881 Wydziałowi krajowemu.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Sprawozdawca komisji konkurencyjnej p. Golejewski uwolniony od czytania sprawozdania tej komisji w sprawie zmiany ustawy o konkurencyi kościelnej, czyta następujący wniosek komisji z projektem ustawy:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

- a) Wysoka Izba upoważnia Wydział krajowy do przedłożenia na następującej sesji projektu do zmiany także merytorycznej części pomienionej ustawy;
- b) uchwali następującą ustawę:

U s t a w a

z dnia..... dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w przedmiocie konkurencyi kościelnej.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje:

Art. I.

Postanowienia §§. 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21 i 22 ustawy z dnia 15. sierpnia 1866 l. 28. Dz. ust. i rozp. kraj. dotyczącej pokrycia kosztów stawiania i utrzymania budynków kościelnych i plebańskich w parafiach wyznania katolickiego, tudzież sprawiania przyrządów i sprzętów kościelnych, znoszą się w terażniejszym ich brzmieniu.

W ich miejsce mają odtąd obowiązywać następujące postanowienia:

§. 13. Przy każdym kościele istnieć ma dozór kościelny.

Stałymi członkami dozoru kościelnego są:

1. Paroch dotyczącego kościoła.
2. Patron wykonywujący prawo prezentacyi parocha lub jego zastępca wybrany przez patrona z pośród parafian.

Jeżeli jest dwóch patronów wtedy ci kolejno każdy przez lat trzy są stałymi członkami dozoru.

Jeżeli patronów jest więcej jak dwóch, natenczas wybierają z grona swego jednego na członka dozoru na lat trzy.

3. Właściciel obszaru dworskiego, jeżeli należy do dotyczącego obrządku, lub jego zastępca przez niego z grona parafian wybrany.

Jeżeli jest kilku takich właścicieli, wybierają z pośród siebie jednego członka i jednego zastępcę na lat sześć.

Zmiany zrobione przez komisję konkurencyjną kościelną.

1. Paroch dotyczącego kościoła a względnie jego zastępca w funkcjach kościelnych.

Jeżeli jest dwóch takich właścicieli, wstępują oba do dozoru kościelnego, jeżeli więcej niż dwóch, wybierają wszyscy z pośród siebie dwóch członków, w każdym z tych przypadków wybierają właściciele z grona parafian dwóch zastępców.

Prawo głosowania z tytułu patronatu nie pozbawia prawa głosowania z tytułu własności obszaru dworskiego.

W gminach miejskich, posiadających prawo patronatu a niemających obszaru dworskiego, służyć będą Radzie gminnej te same prawa, które służą patronowi z tytułu własności obszaru dworskiego.

Oprócz tych trzech a względnie czterech członków dozoru kościelnego, wchodzi do niej dwaj delegaci wszystkich innych parafian lub ewentualnie dwaj zastępcy wybrani przez pełnomocników gmin w sposób działem VI. ustawy gminnej oznaczonym. Ci sami wybierają także w razie gdy albo patron nie wykonuje prawa prezentacji, albo gdy żaden z właścicieli obszaru dworskiego, nie należy do dotyczącego obrządku, brakującego lub brakujących do liczby pięciu członków lub ich zastępców. Jeżeli większość przy pierwszym i drugim głosowaniu nie została osiągnięta, uważani będą za wybranych ci, którzy przy drugim głosowaniu największą otrzymali liczbę głosów. W razie równości głosów rozstrzyga los.

Członkowie dozoru kościelnego wybierają z pośród siebie Przewodniczącego i jego zastępcę. Pełnią oni swoje obowiązki bezpłatnie.

Zwyczajne posiedzenia mają się odbywać przynajmniej co sześć miesięcy.

Nadzwyczajne posiedzenie zwołuje przewodniczący wtenczas, jeżeli tego uzna potrzebę, a do dni czternastu, jeżeli tego zażąda paroch, patron, polityczna władza powiatowa lub dwóch członków dozoru kościelnego.

Przewodniczący, który ociąga się ze zwołaniem posiedzenia, tudzież członkowie dozoru kościelnego i ich zastępcy, którzy mimo otrzymanego zaproszenia nie przybywają na posiedzenia, a niesprawiedliwiają swę nieobecności, ulegną grzywnie od 1 zł. do 5 zł.

Oprócz tych stałych trzech członków dozoru kościelnego, wchodzi do niego dwaj delegaci wszystkich innych parafian i dwaj zastępcy wybrani przez pełnomocników gmin w sposób działem VI. ustawy gminnej oznaczonym. Ci sami wybierają także w razie, że albo patron nie wykonuje prawa prezentacji, albo że żaden z właścicieli obszaru dworskiego nie należy do dotyczącego obrządku, brakującego lub brakujących do liczby pięciu członków i ich zastępców. Jeżeli większość przy pierwszym i drugim głosowaniu nie została osiągnięta, uważani będą za wybranych ci, którzy przy drugim głosowaniu największą otrzymali liczbę głosów. W razie równości głosów rozstrzyga los.

Członkowie dozoru kościelnego wybierają z pośród siebie Przewodniczącego i jego zastępcę. Pełnią oni swoje obowiązki bezpłatnie, tylko połączone z tą czynnością wydatki w gotówce będą im zwrócone.

§. 14. Do ważności uchwał dozoru kościelnego wymaga się obecności przewodniczącego i trzech głosujących.

§. 15. Dozór kościelny odbywa posiedzenia zwyczajne lub nadzwyczajne.

Zwyczajne posiedzenia mają się odbywać przynajmniej co trzy miesiące.

Nadzwyczajne posiedzenia zwołuje przewodniczący wtenczas, jeżeli tego uzna potrzebę, lub jeżeli tego zażąda paroch, patron, polityczna władza powiatowa lub dwóch członków dozoru kościelnego.

Na każde posiedzenie winno być wezwanie doręczone każdemu członkowi lub jego zastępcy, jeżeli członek dla wykazanej słabości lub nieobecności przybyć nie może.

Przewodniczący, który ociąga się ze zwołaniem posiedzenia, i członkowie dozoru kościelnego i ich zastępcy, którzy mimo otrzymanego zaproszenia, nie przybywają na posiedzenia, lub takowe przedwcześnie opuszczają, będą karani przez polityczną władzę powiatową grzywnami od 5 do 25 zł.

§. 16. Dozór kościelny sprawuje następujące czynności:

1. zawiaduje dochodami majątku ściśle kościelnego w granicach §. 2. niniejszej ustawy określonych i bieżącym dochodem kościelnym;

2. czuwa nad utrzymaniem majątku kościelnego, nad utrzymaniem w dobrym stanie przyrządów i sprzętów kościelnych, niemniej budynków kościelnych i plebanalnych i zabezpiecza je nieprzerwanie od ognia;

3. najdalej do końca września każdego roku sporządza i przedkłada Wydziałowi powiatowemu preliminarz dochodu i rozchodu następnego roku, który go ze swojemi uwagami przesyła politycznej władzy powiatowej;

4. Najdalej do końca lutego każdego roku sporządza zamknięcie rachunków za rok ubiegły i wykłada je w swojej kancelaryi do ogólnego przeglądu dla wszystkich parafian przez dwa miesiące od dnia ogłoszenia, iż rachunki te wolno przeglądać w kancelaryi dozoru kościelnego-

Parafianom wolno jeszcze przez miesiąc jeden po upływie tego terminu wnieść swoje zarzuty do politycznej władzy powiatowej.

Skoro ten termin minie, przedłoży dozór kościelny zamknięcie rachunków Wydziałowi powiatowemu, który je ze swojemi uwagami przesyła politycznej władzy powiatowej;

5. Uchwala i przeprowadza budowę nieprzekraczające rocznie 50 zł. bez dalszego odwołania wszakże winien o tem zdać sprawę w najbliższym zamknięciu rachunkowem;

6. W przypadkach uznanej przez siebie potrzeby zebrania w drodze konkurencyi funduszów na przedsiębrać się mające budowle, udaje się przy dołączeniu wykazu majątku kościelnego, rachunków wszelkich dochodów i wydatków aż do ostatniego czasu i wykazu stanu kasy, niemniej planów i kosztorysów, do politycznej władzy powiatowej o wprowadzenie pertraktacji konkurencyjnej.

§. 17. Polityczna władza powiatowa rozpisze pertraktację konkurencyjną i zawezwie do niej dotyczący ordynaryat i wszystkie do konkurencyi obowiązne strony. Dowody doręczenia należy złożyć przy rozpoczęciu pertraktacji konkurencyjnej.

Przy rozprawie konkurencyjnej ma głos ordynaryat dotyczący i każda w moc fundacyi, umo-

3. Najdalej do końca września każdego roku sporządza preliminarz dochodu i rozchodu następnego roku i składa go w plebanii do wolnego przeglądu dla wszystkich parafian;

4. Najdalej do końca lutego każdego roku sporządza zamknięcie rachunków za rok ubiegły i składa je w plebanii do wolnego przeglądu dla wszystkich parafian przez dwa miesiące od dnia ogłoszenia.

(Ustęp ten opuszcza się).

5. Przeprowadza uchwalone przez konkurencyę budowy (§. 18.), — przeprowadza mniejsze budowle i naprawy nieprzekraczające rocznie 100 złr. bez dalszego odwołania się, o których zdaje sprawę w najbliższym zamknięciu rachunkowem;

Przy rozprawie konkurencyjnej ma głos ordynaryat dotyczący i każda w moc fundacyi umowy

lub ustawy do konkurencyi obowiązana strona, a mianowicie paroch lub jego zastępca w funkcjach kościelnych, patron lub tychże pełnomocnik, każdy obszar dworski, lub tegoż pełnomocnik, z każdej gminy pełnomocnik, wybrany bezwzględną większością głosów przez parafian tegoż obrządku, prawo wyboru w gminie mających.

lub ustawy do konkurencyi obowiązana strona a mianowicie: paroch, patron, który może się zastąpić pełnomocnikiem, każdy obszar dworski, z każdej gminy pełnomocnik wybrany bezwzględną większością głosów, przez parafian tegoż obrządku, prawo wyboru w gminie mających.

Każdej z tych stron należy się głos bez względu na to, czyli w danym razie przyczynia się lub nie przyczynia się do pokrycia kosztów.

Do powzięcia uchwały potrzebna jest obecność większej połowy uprawnionych do głosowania i absolutna większość obecnych.

§. 18. Przy pertraktacyi zastanowić się należy nad koniecznością budowy, nad planem i kosztorysem, niemniej nad ilością i sposobem opłaty lub prestacyj uiścić się mających przez konkurentów i ustanowić takowe według możliwości ze zgodnem porozumieniem się interesowanych.

Żaden parafianin nie może być pociągnięty w przeciągu jednego roku do wyższego datku konkurencyjnego, jak do takiego, który wyrównywa jednej trzeciej części opłacanych na teraz podatków stałych.

Jeżeli nagłość budowy jest uznana, a datki konkurencyjne na nią nie wystarczają, konkurencyja musi inne obmyślić środki dla pokrycia potrzebnych wydatków.

Polityczna władza powiatowa załatwia powzięte przez konkurencyą uchwały z wolnością odwołania się do wyższych władz politycznych i zwraca akta dozorowi kościelnemu, który przeprowadza uchwaloną budowę, przyczem winien się ściśle stosować do postanowień prawomocnie powziętych przy rozprawie konkurencyjnej.

Polityczna władza powiatowa po wysłuchaniu zdania Wydziału powiatowego wydaje załatwienie z wolnością odwołania się do wyższych władz politycznych i odstępuje akta komitetowi budowniczemu, który składa się z parocha, patrona i z trzech członków przez konkurencyę przy rozprawie konkurencyjnej do uchwalonej budowy wybranych.

§. 19. *Komitet budowniczy obejmuje przeprowadzenie budowy, wybiera przewodniczącego i jego zastępcę i uchwała bezwzględną większością głosów.*

Co do sposobu przeprowadzenia budowy kosztów i żądania datków w pieniądzu, materiałach lub prestacyi w naturze i t. d.

Komitet stosować się winien ściśle do prawomocnie powziętych przy rozprawie konkurencyjnej postanowień.

§. 19. Najdalej we dwa miesiące po skończeniu budowy lub restauracyi, winien nadzór kościelny złożyć rachunki i uwiadomić wszystkich do konkurencyi obowiązanych, że takowe

§. 20. Najdalej we dwa miesiące po skończonej budowie lub restauracyi, a jeżeli one trwają dłużej nad rok, najdalej we dwa miesiące po upływie każdego roku, winien komitet budowniczy

na plebanii w przeciągu jednego miesiąca od dnia ogłoszenia przejrane być mogą, i że ci w tym samym czasie mają prawo do wniesienia swoich zarzutów do politycznej władzy powiatowej.

Po upływie powyższego terminu przesła do zór kościelny rachunki politycznej władzy powiatowej.

§. 20.

1. rozstrzyga zażalenia od uchwał dozoru kościelnego.

złożyć rachunek i o tem uwiadomić wszystkich do konkurencyi obowiązanych z oznajmieniem, iż tenże u miejscowego proboszcza w terminie jednego miesiąca, licząc od dnia ogłoszenia, przejrany być może.

Konkurenci mają prawo wniesienia swoich zarzutów do politycznej władzy powiatowej.

Po upływie powyższego terminu przesła komitet budowniczy rachunek Wydziałowi powiatowemu, który go ze swojemi uwagami przedłoży politycznej władzy powiatowej.

§ 21. Polityczna władza powiatowa sprawuje następujące czynności:

1. rozstrzyga zażalenia od uchwał dozoru kościelnego i komitetu budowniczego, niemniej spory zachodzące między temi dwoma ciałami.

2. dzierży kontrolę nad wszystkimi czynnościami dozoru kościelnego, załatwia ułożone przez niego preliminarze i zażalenia przeciw nim wnoszone.

Obowiązana jest przynajmniej raz w trzy lata przekonać się przez delegata o stanie budynków kościelnych i plebańskich, o prowadzeniu spraw przez dozór kościelny i skontrolować akta i kasę.

3. załatwia rachunki dozoru kościelnego i komitetu budowniczego i zarzuty przeciw nim poczynione.

4. przekonuje się, ile razy uzna to za potrzebne, o czynnościach komitetu budowniczego.

5. ma prawo nałożenia na członków dozoru kościelnego i komitetu budowniczego za zaniebywanie obowiązków kary pieniężne do wysokości 25 zł. i ściągania ich w drodze przymusowej, 5 zł.

orzeka o odpowiedzialności członków dozoru kościelnego i komitetu budowniczego wynikłej z rachunków i zaniebywania obowiązków i ściąga w drodze przymusowej kwoty, na których zapłacenie tych członków z tytułu odpowiedzialności skazała.

W razie gdyby zaniebywanie obowiązków było tego rodzaju, iż sprawowanie dalsze interesów nie mogłoby być pozostawionem dozorowi kościelnemu lub komitetowi budowniczemu, polityczna władza powiatowa przystąpi do rozwiązania takowego i zarządzenia nowego wyboru, a aż do skutecznienia tegoż ustanowi na koszt winnych tymczasowy zarząd.

6. ściąga w drodze przymusowej należności

wynikłe z preliminarza zatwierdzonego i z załatwionej pertraktacyi.

§. 22. Zażalenia od uchwał dozoru kościelnego i komitetu budowniczego rozstrzyga z wolnością dalszego toku instancyi polityczna władza powiatowa, zaś zażalenia od uchwał politycznej władzy powiatowej władza polityczna krajowa, również z wolnością dalszego toku instancyi.

Wszystkie zażalenia winne być wniesione do politycznej władzy powiatowej w terminie 30 dni.

W ogólnej dyskusyi przemawia p. Jan Tarnowski i czyni następujący wniosek:

Wysoka Izba raczy uchwalić:

„Ustawę o konkurencyi kościelnej zwraca się Wydziałowi krajowemu z poleceniem, by pracował jednolity projekt ustawy i takowy Sejmowi na przyszłorocznej sesyi przedłożył“.

Izba popiera ten wniosek.

Po przemówieniu p. ks. Jasienickiego Izba zamyka dyskusyę ogólną.

Przemawiają zapisani do głosu mowcy: p. Grocholski za wnioskiem komisyi, p. Spławiński, p. ks. Buehwald i p. Jan Tarnowski przeciw wnioskowi komisyi.

Po przemówieniu sprawozdawcy p. Golejewskiego uchwała Izba wniosek odraczający p. Jana Tarnowskiego.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisyi administracyjnej o wniosku Wydziału krajowego z projektem do ustawy o zniesieniu prawa propinacyjnego wyszynku i zaprowadzenia miejskich opłat konsumcyjnych i policyjnych w mieście Samborze.

Sprawozdawca p. Madeyski prostuje myłki druku, a uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisyi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą ustawę o zniesieniu propinacyjnego prawa wyszynku i sprzedaży gorących napojów, o zaprowadzeniu miejskich opłat konsumcyjnych i policyjnych w mieście Samborze.

U s t a w a

z dnia o zniesieniu propinacyjnego prawa wyszynku i sprzedaży gorących napojów, o zaprowadzeniu miejskich opłat konsumcyjnych i policyjnych w mieście Samborze.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje:

Art. I.

Propinacyjne prawo wyszynku i sprzedaży gorących napojów, jako to: piwa, wódki, miodu, araku i rumu, tudzież tak zwanych słodzonych napojów, w propinacyjnym okręgu miasta Sambora, nadane gminie miasta Sambora dyplomem Cesarza Józefa II. z dnia 26. czerwca 1788 zostaje zniesionem.

Art. II.

Do okręgu propinacyjnego, względnie poborowego miasta Sambora należą: miasto Sambor, tudzież przedmieścia Powodowa, Powtórnia, Zamiejska, Średnia, Dolina i Zawidówka, stanowiące osobne gminy katastralne.

Art. III.

Od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy podlega wyszynk i handel wszelkich napojów propinacyjnych w okręgu propinacyjnym miasta Sambora ogólnym przepisom przemysłowym, o ile niniejsza ustawa inaczej nie postanawia; od tego dnia nie mogą takie przedsiębiorstwa być wykonywane na mocy prawa propinacyi.

Opłaty konsumcyjne.

Art. IV.

Gminie miasta Sambora służy prawo pobierania następujących opłat:

- 1) Od esencji ponczowej, likierów, rosolisów i wszelkich słodzonych napojów spirytusowych przy wprowadzaniu 25 (dwadzieścia pięć) zł. w. a. za jeden hektoliter (100 litrów).
- 2) Od rumu, araku, koniaku, śliwowicy, wódki i spirytusu tak przy wyrobie, jak przy wprowadzaniu 80 ct. za jeden stopień hektolitrowy, tj. za każdy w jednym hektolitrze według skali 100 dzielnego alkoholometru przy temperaturze $+ 12^{\circ}\text{R}$ odmierzony stopień. Opłacie tej podlegają przy wprowadzaniu także inne płyny, w których spirytus stanowi główną część składową.
- 3) Od piwa bez względu na jakość napoju tak przy wyrobie jak przy wprowadzaniu 4 zł. 50 ct. (cztery zł. pięćdziesiąt ct.) w. a. za jeden hektolitr (100 litrów).
- 4) Od miodowych napojów, jako to: miodu pitnego, wiśniaku, maliniaku, lipniaku i dereniaku:
 - a) przy wprowadzaniu 12 (dwanaście) zł. w. a. za jeden hektoliter (100 litrów),
 - b) przy wyrobie miodu pitnego 36 (trzydzieści sześć) zł. w. a. za każdy cetnar metryczny (100 kilogramów) miodu przasnego (patoki) użytego do warzenia czyli wyrobu napoju.

Art. V.

Ustanowione w Art. IV. opłaty konsumcyjne pobierać się będzie bezpośrednio przy wyrobie i przy wprowadzaniu wymienionych napojów do okręgu propinacyjnego, względnie poborowego miasta Sambora. (Art. II.)

Napoje wymienione w Art. IV. przerabiane z wódki lub spirytusu opłaconych już przy wyrobie lub przy wprowadzeniu, nie podlegają nadto żadnej opłacie konsumcyjnej miejskiej.

Art. VI.

Opłaty w Art. IV. ustanowione obciążają tylko miejscową konsumcyę w miejscowościach Art. II. wymienionych, nie mogą zatem obciążać ani wyrobu miejscowego, ani też obrotu handlowego.

Art. VII.

Przemysłowcom miejscowym, trudniącym się wyrobem, przetwarzaniem lub przerabianiem tudzież handlem napojów w Art. IV. wymienionych, jeżeli one przy wprowadzaniu według postanowienia Art. IV. opłacone zostały, należy przy wywozie tychże napojów z okręgu poborowego, zwrot miejskiej opłaty konsumcyjnej w następującej wysokości:

- 1) Za rum, arak, koniak, śliwowicę, wódkę i spirytus przy wywozie w ilości najmniej 25 litrów, 72 centów za jeden stopień hektolitrowy, t. j. za każdy w jednym hektolitrze, według skali 100-dzielnego alkoholometru przy temperaturze $+ 12^{\circ}\text{R}$. odmierzony stopień.
- 2) Za ponczową esencję, likiery, rozolisy i inne słodzone napoje, jeżeli zawierają najmniej 30 procent alkoholu, przy wywozie najmniej 25 litrów w jednym naczyniu, lub we flaszkach jednolitrowych 7 zł. 20 ct. (siedem złotych dwadzieścia centów w. a.) za jeden hektoliter (100 litrów). Za inne napoje spirytusowe tak mało osłodzone, że okażą na 100-dzielnym alkoholometrze więcej jak 30 stopni, należy się jak za wódkę zwrot 72 ct. za każdy stopień hektolitrowy.
- 3) Za niezepsute piwo, które przy próbie po wydzieleniu kwasu węglowego wskaże najmniej $2\frac{1}{2}$ stopnia sacharometru, przy wywozie w ilości najmniej pół hektolitra (50 litrów) 3 zł. 90 ct. (trzy zł. dziewięćdziesiąt ct. w. a.) za jeden hektoliter (100 litrów).
- 4) Za miód pitny nie zepsuty przy wywozie w ilości najmniej 25 litrów 9 zł. 25 ct. (dziewięć zł. dwadzieścia pięć ct. w. a.) za jeden hektoliter (100 litrów).

Przewóz napojów gorących podlegających miejskiej opłacie konsumcyjnej, przez poborowy okręg miasta Sambora (transito) jest wolnym od opłaty, i ma być unormowany w myśl przepisów obowiązujących co do rządowego konsumcyjnego podatku rogatkowego.

Art. VIII.

Bliższe postanowienia pod względem poboru oznaczonych w Art. IV. miejskich opłat konsumcyjnych od gorących napojów i pod względem niszczenia zwrotu opłaty przy wywozie tych płynów, tudzież co do organów do sprawowania tych czynności powołanych, jakoteż co do sposobu wykonywania kontroli przy poborze i zwrocie rzeczonych opłat, wydane zostaną ze strony Rządu osobnem rozporządzeniem.

Przepisy obowiązujące co do poboru i kontroli rządowego podatku konsumcyjnego w zamkniętych miastach od wyrobu i przywozu napojów, należy analogicznie zastosować do poboru i kontroli miejskich opłat niniejszą ustawą zaprowadzonych.

Art. IX.

O ile miejskie opłaty konsumcyjne pobierają organa c. k. administracyi skarbowej razem z rządowym podatkiem konsumcyjnym jako dodatki do tego podatku, znajduje do przekroczeń zastosowanie ustawa karna o przekroczeniach skarbowych i przysłuży judykatura co do tych przekroczeń organom i władzom, powołanym do wykonywania przepisów ustawy karnej o przekroczeniach skarbowych.

W innych wypadkach karane będą czyny i zaniedbania, przez które gminę miasta Sambora o należącą się jej opłatę konsumcyjną ukrócono lub ukrócić usiłowano, jako przekroczenia grzywnami równającemi się dwu do ośmiokrotnej opłacie, o którą przez przekroczenie gminę ukrócono lub na ukrócenie narażono.

W razie niemożliwości ściągnięcia grzywny, nastąpić ma kara aresztu, przytem za pięć złotych wymierzyć należy jeden dzień aresztu. Kara aresztu nie może przewyższać trzech miesięcy.

Do przeprowadzenia postępowania karnego powołaną jest polityczna władza powiatowa, i obowiązują przytem przepisy o postępowaniu władz politycznych w sprawach karnych z powodu wykroczeń.

Grzywny przez władze polityczne orzeczone, wpływają do kasy gminnej na rzecz funduszu miejscowych ubogich.

Opłaty policyjne.

Art. X.

Oprócz opłat konsumcyjnych od gorących napojów w Art. IV. ustanowionych, pozwala się gminie miasta Sambora pobierać opłatę policyjną od każdego wyszynku tych napojów wykonywanego w poborowym okręgu miasta Sambora 20 (dwadzieścia) zł. w. a. rocznie, bez różnicy, czy wyszynk jest wykonywany jako samoistna przemysłowość, czy jako akcesoryum innej przemysłowości.

Ta miejska opłata ma być uiszczaną w półrocznych ratach z góry, zawsze 1. stycznia i 1. lipca każdego roku do miejskiej kasy miasta Sambora, a to, w razie uchybienia terminu zapłaty z 6% odsetkami zwłoki.

Jeżeli obowiązek uiszczania tej opłaty zaczyna się od późniejszego terminu, uiszczyć obowiązany pierwszą ratę w takiej ilości, jaka stosunkowo wypadnie za czas od dnia obowiązku opłaty do następnego 1. stycznia lub 1. lipca.

Kto w poborowym okręgu miasta Sambora zamierza wykonywać gałęź zarobkową, podlegającą tej opłacie policyjnej, winien jest przed rozpoczęciem przedsiębiorstwa, kto zaś w czasie wejścia niniejszej ustawy w życie wykonuje taką gałęź zarobkową bądź samoistnie, bądź jako akcesoryum innej przemysłowości, winien w przeciągu 14 dni donieść o tem Zwierzchności gminnej i opłacić należytość powyżej ustanowioną. Kto z pominięciem tego doniesienia rozpoczyna albo dalej wykonuje takie przedsiębiorstwo, lub nboczną gałęź zarobkową, podlegającą policyjnej opłacie, popełnia przestępstwo policyjne i zapłaci prócz właściwej należytości, nadto grzywnę tej samej wysokości.

Art. XI.

Oplaty policyjne w Art. X. oznaczone, pobiera gmina miasta Sambora tak jak inne opłaty gminne.

Grzywny z powodu ukrócenia dochodów gminy z opłat policyjnych, orzeka i ściąga Zwierzchność gminna dla gminnego funduszu ubogich.

Jeżeli grzywna policyjna nie może być ściągnięta z powodu ubóstwa zasądzonego, zamienioną będzie na karę aresztu, licząc po 5 zł. za jeden dzień aresztu.

Postanowienia ogólne.

Art. XII.

Co do odwołania się od orzeczeń i zarządzeń Zwierzchności gminnej — tak względem wymiaru i poboru, jak zwrotu opłat gminnych, jako też w sprawach karnych — obowiązują postanowienia ustawy gminnej.

Art. XIII.

Z dniem wejścia w życie ustawy niniejszej, tracą moc obowiązującą wszystkie dotychczasowe przepisy i rozporządzenia, dotyczące się wykonywania propinacyjnego prawa wyszynku i sprzedaży gorących napojów, równocześnie ustają wszelkie w okręgu poborowym miasta Sambora przez gminę tego miasta z tytułu prawa propinacyi, czy to na własny rachunek, czy też przez wydzierżawienie wykonywane przedsiębiorstwa przemysłowe wyszynku i sprzedaży napojów propinacyjnych, a zarazem także prawo gminy miasta Sambora do pobierania z mocy ustawy z dnia 15. stycznia 1881 ustanowionych opłat propinacyjnych i dodatków gminnych od wyrobu i wprowadzania tych napojów.

Art. XIV.

Niniejsza ustawa wchodzi w życie w 90 dni po jej ogłoszeniu.

Art. XV.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych i skarbu.

P. Spławiński wnosi, aby Wysoki Sejm powyższą ustawę przyjął en bloc.

Gdy w dyskusji ogólnej nikt głosu nie zabrał i poprawek nie zgłosił, przyjmuje Izba wniosek p. Spławińskiego i uchwała powyższą ustawę en bloc, a uchwalwszy przystąpić do trzeciego czytania, uchwała ustawę tę w trzecim czytaniu.

C. k. komisarz rządowy JW. Wice-Prezydent Namiestnictwa p. Zaleski odpowiada.

1. Na interpelację p. Kowalskiego Bazylego i towarzyszy w sprawie ruskiej szkoły wzorowej we Lwowie.

2. Na interpelację p. Grossa i towarzyszy w sprawie okólnika c. k. starosty Ciszki o ściąganiu należności propinacyjnych.

Powrócono do porządku dziennego; następuje sprawozdanie komisji kultury krajowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie krajowych szkół rolniczych w Dublanach.

Sprawozdawca p. Michałowski Józef prostuje myłkę druku w sprawozdaniu, a uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu kredyt dodatkowy na rok 1882. do wysokości 1.500 zł. na częściowe pokrycie następujących potrzeb:

- a) Na zapłacenie czynszu za najem pomieszczeń dla profesora, adjunkta, asystenta i do centa szkoły wyższej Dublańskiej w roku 1881, a dla jednego asystenta więcej w roku 1882. (1.496 zł.).
- b) Na zaspokojenie nadzwyczajnych potrzeb szkół i folwarku Dublańskiego w tem sprawozdaniu wyszczególnionych a preliminarzem na rok 1882 nie objętych.
- c) Na spłacenie pożyczki bezprocentowej zaciągniętej przez c. k. Towarzystwo gospodarskie galicyjskie na szkoły dublańskie z funduszu ochotników wojskowych galicyjskich (4.000 zł.).

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do użycia na powyższe sub a, b, c, wyszczególnione, a kredytem 1.500 zł. sub I. udzielonym w zupełności nie pokryte potrzeby:

1. Resztę funduszu budowy laboratorium chemicznego w Dublinach w gotowiznie, należnościach czynnych i materiałach (2.593 zł.)
2. pożyczki hipotecznej spłacalnej przez amortyzacyą, którą niniejszem upoważnia się Wydział krajowy zaciągnąć na majątność Dublańską w kwocie 11.600 zł.

W ogólnej rozprawie nikt głosu nie zabiera.

W szczegółowej rozprawie uchwała Izba punkt I. i punkt II. wniosku komisji, a uchwalwszy przystąpić do trzeciego czytania, uchwała Izba powyższe wnioski komisji w trzecim czytaniu.

Następuje sprawozdanie komisji kultury krajowej o wniosku posłów Romanowicza i Merunowicza w przedmiocie opieki nad krajowem rękodzielnictwem.

P. Abrahamowicz jako sprawozdawca, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Wniosek posłów Romanowicza i Merunowicza przekazuje się Wydziałowi krajowemu do bliższego zbadania i zdania sprawy na najbliższej sesji sejmowej.

II. Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu kredyt do wysokości 5.000 zł. na r. 1882 na cele przemysłu rękodzielniczego.

P. Romanowicz przemawia i zapowiada poprawki do rozprawy szczegółowej.

P. Merunowicz przemawia za poprawkami p. Romanowicza.

Po przemówieniu sprawozdawcy przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Poprawkę p. Romanowicza, aby zamiast punktu I. wniosku komisji uchwalić:

„Wniosek posłów Romanowicza i Merunowicza przekazuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia“, — Izba popiera.

Po przemówieniu sprawozdawcy, Izba odrzuca poprawkę p. Romanowicza, a przyjmuje punkt I. według wniosku komisji.

Do II. ustępu wniósł p. Romanowicz, aby w punkcie tym wstawić zamiast sumy 5.000 zł. sumę 10.000 zł. w. a.

Po przemówieniu sprawozdawcy odrzuca Izba poprawkę p. Romanowicza a uchwała punkt II. według wniosku komisji.

Następuje sprawozdanie komisji edukacyjnej o wniosku posła Sawczyńskiego w sprawie ustanowienia osobnych katechetów przy Seminarjach nauczycielskich we Lwowie i Krakowie.

Sprawozdawca p. Stanisław Tarnowski czyta następujący wniosek:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się ces. król. Rząd, aby wyjednał:

1. Ustanowienie osobnych katechetów do każdego Seminarjum nauczycielskiego we Lwowie i w Krakowie.

2. Przyznanie katechetom seminaryalnym w kraju, płacy przyznanej świeckim nauczycielom seminaryów.

Izba uchwała wniosek ten bez rozpraw.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku posła Władysława Wolańskiego w sprawie opustu podatku gruntowego z powodu klęsk elementarnych.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby przyspieszył przyjęcie do skutku ustawy przewidzianej w §. 6. ust. z 24. maja 1869, mającej unormować przyzwalanie opustu podatku gruntowego z powodu klęsk elementarnych, aby stosunek opustu do zniszczonej części plonu był w tej ustawie sprawiedliwiej niż w dotychczasowej unormowany; wreszcie by przyznawanie i odpisywanie podatku załatwiane było z koniecznym pospiechem.

Izba uchwała wniosek ten bez rozpraw.

Następuje sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku posła hr. Krukowieckiego w przedmiocie zmiany statutów banku włościańskiego.

Sprawozdawca p. Wesołowski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd, by statuta c. k. uprzyw. galic. zakładu kredytowego włościańskiego, jakoteż statuta innych uprzywilejowanych instytucji kredytowych w drodze właściwej poddał rewizji i zarządził, ażeby przynajmniej o tyle zostały zmienione, by nie stawały się przyczyną upadku dobrobytu ludności, i nie miały przywileju dopuszczać się takiego postępowania, za które ustawa państwowa z dnia 19. lipca 1877, Nr. 66 Dz. p. p. a względnie z dnia 28. maja 1881, Nr. 47 Dz. p. p. przeciw nierzetelnemu postępowaniu przy udzielaniu kredytu wydana, prywatnych wierzycieli do odpowiedzialności karnej pociąga.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Następuje sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku posła hr. Krukowieckiego w przedmiocie zbadania, o ile jest prawną pretensją banku włościańskiego do jego dłużników o 15 procent zwłoki od rat zalegających.

Sprawozdawca p. Wesołowski czyta sprawozdanie komisji z następującym wnioskiem:

„Gdy zakład kredytowy włościański na podstawie prawnie zatwierdzonych statutów procenta w ilości 12 od sta. a nadto od rat zalegających po 3% pobierając, działał w granicach udzielonego mu prawa, przeto według zdania komisji prawniczej, ani c. k. Rząd z tytułu nadzoru nie może go zmusić do zwrócenia pobranych tym tytułem kwot, ni też dłużnicy mają mieć jakakolwiek szansę osiągnięcia korzystnego skutku z upominania się na drodze prawa cywilnego o zwrócenie zapłaconych procentów.

Komisja przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy niniejsze sprawozdanie przyjąć do wiadomości i uznać powyżej wymieniony wniosek posła Krukowieckiego za załatwiony.“

P. Krukowiecki przemawia przeciw wnioskowi komisji i czyni następujący wniosek:

„Wysoki Sejm oświadcza, iż Bank włościański pobierając tak wysokie odsetki nadużywa przywileju, i lichwa taka jest niemoralną, szkodliwą dla włościan naszych zadłużonych i karygodną. Że przeto Sądy niezatwierdzające tak wysokich odsetek działają w interesie obrony pokrzywdzonych nieoświeconych ludzi i tym sposobem sądy te dobrze zasługują się krajowi.

Marszałek oznajmia, że wniosku tego nie może poddać do poparcia, bo Wysoki Sejm do podobnych oświadczeń nie jest powołanym.

P. Krukowiecki wnosi wobec oświadczenia Marszałka; „Wysoki Sejm raczy nad wnioskiem komisji przejść do porządku dziennego.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba uchwała wniosek posła Krukowieckiego przejścia do porządku dziennego nad wnioskiem komisji.

Z porządku dziennego następują sprawozdania o petycjach.

Sprawozdawca poseł Lenartowicz czyta sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji Rady gminnej w Buczaczu o uwolnienie od płacenia dodatku do podatku domowo-czynszowego dla funduszu krajowego od nowo wybudowanych domów z następującym wnioskiem :

„Wysoki Sejm raczy wydać następującej treści uchwałę :

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem uwalnia budowlę po ogłoszeniu uchwały sejmowej z 28. września 1868 Nr. 20. Dz. ust. i rozp. krajowych, w miasteczku Buczacz nowo wybudowane, przebudowane lub dobudowane, od płacenia dodatku do podatku domowo-czynszowego dla funduszu krajowego na ten sam przeciąg czasu, przez który w moc obowiązujących ustaw niezostają pociągane do opłaty podatku domowo-czynszowego dla skarbu państwa.

Po przemówieniu p. Golejewskiego uchwała Izba powyższy wniosek.

Sprawozdawca p. Stanisław Tarnowski czyta sprawozdanie komisji edukacyjnej o petycjach zarządu Towarzystwa pedagogicznego w Przemyślu, Jarosławiu i Tarnowie o subwencyę z następującym wnioskiem :

Komisya petycyjna wnosi :

„Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Szkołom przemysłowym w Przemyślu, Jarosławiu i Tarnowie, przyznaje się subwencyę jednorazową w kwocie 500 zł. na każdą pod tym warunkiem: a) że gminy miasta Przemyśla, Jarosławia i Tarnowa zobowiązują się wspomagać każda swoją szkołę przemysłową roczną subwencyą co najmniej 200 zł., b) że zarządy pomienionych szkół przysyłać będą Wydziałowi krajowemu półrocznie sprawozdania o stanie rzeczonych szkół i ich funduszów, oraz że o terminie egzaminów zawiadamiać będą Wydział krajowy, iżby ten mógł wysyłać delegatów swoich na egzamina.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozpraw.

Sprawozdawca p. Jan Stadnicki czyta sprawozdanie o petycji Wydziału pow. Łańcuckiego względem udzielenia subwencyi i pożyczki na wybudowanie mostu na Wisłoku z następującym wnioskiem :

Komisya budżetowa wnosi :

„Wysoki Sejm raczy uchwalić :

W uznaniu potrzeby zapewnienia stałej komunikacji między Łańcutem a granicą kraju, przez zbudowanie mostu na rzece Wisłoku w Dąbrówkach, udziela się powiatowi Łańcuckiemu na ten cel pożyczkę zwrotną bezprocentową w kwocie 4.500 zł., spłacalną w 10 po sobie następujących latach.

Izba uchwała wniosek ten bez rozpraw.

Sprawozdawca p. Smarzewski zdaje sprawę o petycji pogorzalców gminy Żorniska o zapomogę i wnosi imieniem komisji budżetowej.

„Wysoki Sejm raczy pogorzalcem Żorniska przyjść w pomoc zapomogą 240 zł. w. a.

P. Krukowiecki wnosi udzielić pogorzalcem Żornisk zapomogę w kwocie 400 zł. w. a.

Po przemówieniu sprawozdawcy, uchwała Izba wniosek p. Krukowieckiego.

Celem ostatecznego zestawienia sumaryusza preliminarza na rok 1882 zawiesza Marszałek posiedzenie na pół godziny.

Po półgodzinnej przerwie otwiera Marszałek posiedzenie napowrót.

Jeneralny sprawozdawca komisji budżetowej p. Smarzewski przedstawia następujący sumaryusz.

Budżet krajowy na rok 1882.

Zebranie sumaryczne dochodów i wydatków.

D o c h o d y.

I. Pozostałość z rachunków lat ubiegłych	— zł.
II. Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych	2.000 „
III. Dochody z dróg krajowych	225.500 „
IV. Nadwyżki od zakładów dotowanych	5.889 „
V. Zwroty zaliczek z lat ubiegłych	25.000 „
VI. „ pożyczek	6.837 „
VII. Dochody szkoły gospodarstwa lasowego	5.390 „
VIII. „ „ i folwarku w Dublinach	28.274 „
IX. „ „ „ w Czernichowie	22.190 „
X. Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich	600 „
XI. Rozmaite	1.000 „
Suma dochodów	322.680 „

Do tego: Pożyczka zaciągnąć się mająca na budowę mieszkań nauczycielskich w Czernichowie, wedle uchwały sejmo- wej z dnia 10. października 1881	12.000 zł.
Razem	334.830 zł.
pożyczka na hipotekę Dublin	11 600 „
Suma dochodów	346.280 zł.

W y d a t k i.

I. Koszta reprezentacji kraju	101.380 zł.
II. „ zarządu	222.651 „
III. „ leczenia ubogich	500.000 „
IV. „ szczepienia	57.930 „
V. „ sanitarne	9.400 „
VI. Zasiłki dla zakładów dobroczynności	9.072 „
VII. „ „ „ naukowych i wychowania publicznego	516.035 „
VIII. Utrzymanie pomników historycznych	13.900 „
IX. Kwaterunkowe żandarmeryi	70.595 „
X. Drogi krajowe	903.968 „
XI. Dotacje dla zakładów krajowych	170.390 „
XII. Wydatki na szpaśnictwo	28.500 „
XIII. „ „ budowy wodne	29.943 „
XIV. Odsetki od pożyczek i umarzanie tychże	81.116 „
XV. Wydatki na cele gospodarstwa krajowego	195.028 „
XVI. Rozmaite	95.262 „
Suma wydatków	3,005.170 zł.
W porównaniu z dochodami	346.280 „
okazuje się niedobór	2,658.890 zł.
Dodatki do podatków	2,787.750 „
nadwyżka	128.860 zł.

Po przedstawieniu sumaryusza odczytuje sprawozdawca następujący wniosek komisji budżetowej:

Uchwała finansowa o pokryciu niedoboru funduszu krajowego na rok 1882.

I. Na pokrycie niedoboru funduszu krajowego w r. 1882 uchwała Sejm dodatki do podatków stałych z dodatkiem $\frac{1}{3}$ części i z dodatkami nadzwyczajnymi po 27 centów od każdego złotego austr.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przenoszenia oszczędności jednej rubryki wydatków zwyczajnych, na potrzebę drugiej rubryki takichże wydatków, z tem jednak zastrzeżeniem, że Wydział krajowy każde zboczenie od preliminarza usprawiedliwi.

Izba uchwała wniosek ten bez rozpraw, a przystąpiwszy do trzeciego czytania całego budżetu i powyższej uchwały finansowej, uchwała budżet i uchwałę finansową na rok 1882 w trzecim czytaniu.

Marszałek wzywa sekretarzów do odczytania protokołów dwóch ostatnich posiedzeń sejmowych.

Sekretarz p. p. Józef Jasiński odczytuje protokół z 28. posiedzenia z 23. października 1881 r.

Gdy po odczytaniu protokołu tego, nikt zarzutu nie podniósł, oznajmia Marszałek, iż uznaje protokół ten za przyjęty.

Sekretarz p. Józef Jasiński odczytuje protokół z dzisiejszego posiedzenia, gdy i przeciw temu protokołowi nikt zarzutu nie wniósł, uznaje go Marszałek za przyjęty, a ogłaszając zamknięcie 4. sesji IV. peryodu Sejmu galicyjskiego, przemawia i wnosi okrzyk na cześć Najjaśniejszego Pana, który Izba trzykrotnie powtarza.

P. ks. Biskup Albin Duuajewski przemawia do Marszałka imieniem posłów i członków Sejmu, poczem Marszałek posiedzenie i sesję Sejmu o godzinie 2giej po południu zamyka.

Marszałek krajowy
Zy blikiewicz w. r.

Sekretarze.
Jasiński w. r.
Turzański w. r.

